

Starořecká Olympia

Co dva roky stejný rituál. Kněžky v antických řízách zapálí uprostřed starobyklých sloupů obřadně pochodeň. Ta putuje do různých koutů světa, tam kde se konají olympijské hry. Symbolicky se začíná na místě, kde vše začalo – v řecké Olympii.

Jedno z nejdůležitějších míst starověkého Řecka leží na Peloponésu. Olympia byla místem z nejsvětějších, zasvěcená samotnému Diovi, otci olympských bohů. Zraky celého Řecka se k ní ale upíraly i později, když v celé říši utichlo řinčení mečů a kopí, bojovníci a hrdinové odložili zbroj a vydali se sem, aby svedli jiná klání – sportovní. Tady se zrodily olympijské hry. Na seznam světového dědictví UNESCO byla Olympia zapsána v roce 1989.

O hrách

První hry se konaly roku 776 př. Kristem. Pak vždy jednou za čtyři roky a podle těchto cyklů počítali Řekové i kalendář: udávali v kolikátém roce olympiády se stalo to či ono.

Co se sportovní přípravy týká, nelišily se starověké hry od těch dnešních. Devět měsíců trénovali závodníci ve svých obcích, poslední měsíc ladili formu přímo v dějišti her. Původně byly hry jednodenní záležitostí, postupně narostly na týdenní sportovní svátek. První den se obětovalo na počest Dia, poslední den se rozdělily ceny a opět se obětovalo. Vítězové dostali místo medaile palmovou ratolest,

Vstupní tunel na olympijský stadión

na závěr her olivový věnec a právo dát si postavit sochu.

Závodit mohli muži od 18 let (chlapci soutěžili zvlášť). Hlavní disciplínou byl běh na olympijském stadiónu, dal by se přirovnat ke dnešní dvoustovce, měřil 192,27 m. Pak se běhala i dvojnásobná trať a také vytrvalostní běh na 24 stadií, což bylo zhruba 4,5 km. Zápasilo se ve stylu prostém, pěstním a volném (pankratium). Už tehdy nechyběl pětiboj spočívající v běhu na 1 stadium, skoku dalekém, hodu diskem, hodu oštěpem a zápasu. Hippo-

drom byl dějištěm závodů koňských vozů. Než dal hry zrušit císař Theodosios, konaly se poslední roku 393 n. l.

Stadión a div světa

Poměrně rozsáhlý areál leží v posvátném háji Altis. Obnažené antické kameny a zbytky staveb se snoubí s piniemi, olivovníky a oleandry. K vidění je toho dost, byť ne v tak dobrém stavu jako jinde v Řecku. Tak předešlým olympijským stadión z počátku 5. století př. Kr. o délce 212 m a šířce 28,5 m. Vešlo se sem 45 tisíc diváků.

U vchodu do areálu lze vidět zbytky gymnasia a palaistry, sloužící k přípravě závodníků. Mezi stavby v lepší kondici patří svatyně bohyně Héry (před ní se zapaluje olympijský oheň) ze 7. století př. Kr., jeden z nejstarších řeckých chrámů vůbec. O dvě století mladší je Diův chrám. Můžeme vidět základy a zbytky mohutných sloupů. Právě tady se nacházel jeden ze sedmi divů světa, 12m socha sedícího Dia, dílo sochaře Feidia.

Strávit v Olympii můžete hodiny. Zajímavé artefakty ukrý-

Na olympijský stadión se vešlo až 45 tisíc diváků

Informace

Olympia leží 22 km východně od města Pyrgos na severozápadě Peloponésu.

Otevřeno: do konce března denně 8.30 – 15, o náboženských svátcích zavřeno.

Vstupné: muzeum + archeologické lokality 9 eur, snížené 5 eur, pouze lokality dospělí 6 eur, senioři 3 eura, mládež do 18 let a studenti zdarma. Volný vstup pro všechny každou první neděli v měsíci (kromě července a září) a také o řeckých státních svátcích.

www.culture.gr

vají dvě muzea přímo u areálu: Práxitelovu sochu Herma chovajícího Dionýsa či Paióniovu sochu okřídlené bohyně Niké.

Francouzi a Němci

Oblast Olympie byla osídlena nepřetržitě již od třetího tisíciletí př. Kr. a v době mykénské se stala důležitým náboženským centrem. Staletí našeho věku přikryla Olympii zeminou.

Až v roce 1829 začali s vykopávkami francouzští archeologové. První nálezy ale poslali rovnou do Paříže, dodnes jsou v Louvru. Když se to dozvěděla řecká vláda, práce zastavila. Až po 45 letech se do soustavného průzkumu pustili němečtí vědci a i dnes se na něm podílejí. ■

HANA ZELENKOVÁ